

Prof. Dr.
ERDEM
BÜYÜKSAĞIŞ

Doç. Dr.
EMRE
CUMALIOĞLU

Ar. Gör.
DEFNE
KAHVECİ

E-TİCARET
ve
ÇEVİRİMİÇİ PAZARYERLERİ
üzerinden
SATILANIN AYIBINDAN
SORUMLULUK

onikilevha
TİCARET VE SANAYİ BAKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ÇEVİRİMİÇİ PAZARYERLERİ

I. TANIMI.....	9
II. SINIFLANDIRILMASI	12
A. Katılanların Hukuki Statüsüne Göre	12
1. C2C.....	13
2. B2C	13
3. B2B.....	14
B. Ticari Faaliyetlerin Doğasına Göre	14
1. Mal ve Ürünler	14
2. Hizmetler	15
3. Bilgi Edinme.....	16
4. Yatırım ve Kitle Fonlaması.....	16
5. Sosyal Ağlar (Sosyal Medya Platformları)	17
C. Sözleşmenin Kurulması ve İfasındaki Rolüne Göre.....	17
1. Aktif Pazaryeri.....	18
2. Pasif Pazaryeri.....	20

III. İŞ MODELLERİ	20
A. Üçüncü Kişilerin Mallarını Pazarlama	20
1. FBM.....	20
2. FRM	21
3. M2M.....	22
4. İş Ortaklığı.....	22
5. Gelir Ortaklığı.....	23
B. Kendi Mallarını Pazarlama.....	23

İKİNCİ BÖLÜM

ÇEVİRİMİÇİ PAZARYERLERİNİN SATICI OLARAK SÖZLEŞMESEL SORUMLULUĞU

I. GENEL OLARAK AYIPTAN SORUMLULUK	27
A. Ayıp Kavramı	27
B. Ayıbın Türleri.....	32
1. Maddi – Ekonomik - Hukuki Ayıp Ayırımı	32
2. Objektif (Kanuni) Sorumluluk – Sübjektif (Zikir ve Vaad Edilen Özelliklerin Bulunmamasından) Sorumluluk Ayırımı.....	37
II. AYIPTAN SORUMLULUĞUN KOŞULLARI	42
A. Ayıbın Önemli Olması.....	43
B. Ayıbın Gizli Olması.....	44
C. Ayıbın, Yarar ve Hasarın Geçiş Anında Mevcut Bulunması.....	50
D. Sorumluluğun Sözleşme ile Kaldırılmamış Olması	53
E. Alıcının Kanunun Yüklediği Külfetleri Yerine Getirmiş Olması.....	53
1. Gözden Geçirme ve Bildirim Külfetleri	53
2. Mesafeli Satışlarda Koruma ve Sattırma Külfetleri.....	58
III. TKHK'DA AYIPTAN SORUMLULUĞA NEDEN OLAN ÖZEL DURUMLAR.....	59

A. Hatalı Montaj ve Montaj Talimatı.....	59
B. Geç Teslimde Ayıba İlişkin Hükümlerin Uygulanması	60
IV. ÇEVİRİMİÇİ PAZARYERLERİNİN SORUMLULUĞUNUN KISTASLARI.....	65
A. Alıcının Tüketici Olması Halinde	65
1. Türk Hukukunda	65
a. TKHK'nın Uygulanması.....	65
b. TKHK'ya Göre Aracı Hizmet Sağlayıcıların Sorumluluğu.....	67
c. Çiçeksepeti Kararı Özelinde Tespitler	79
d. Üyelik Sözleşmelerindeki Sorumsuzluk Düzenlemelerinin Akıbeti	81
e. Sözleşmenin Tabi Olduğu Ülke Hukukunun Belirlenmesi.....	83
f. Sorumsuzluk Düzenlemesinin Haksız Şart Olarak Nitlendirilmesi.....	91
g. Sorumsuzluk Düzenlemesinin Haksız Şart Olarak Nitlendirilmesinin Sonucu	93
2. Karşılaştırmalı Hukukta.....	94
a. Genel Olarak.....	94
b. Oberdorf Kararı	95
c. Çevrimiçi Pazaryerinin Tazmin İçin Başvurulabilecek Tek Muhatap Olması.....	97
d. Çevrimiçi Pazaryerinin Sorumlu Tutulmasının Piyasa ve Ürün Güvenliğini Artırması.....	99
e. Çevrimiçi Pazaryerinin Ayıplı Ürünlerin Dolaşımını Engelleyebilmesi.....	101
f. Çevrimiçi Pazaryerinin Ödenen Tazminatı Genele Yayabilmesi	102
g. Alıcıda Yaratılan Algı Ölçütü	104
h. Ağırlıklı Etki Ölçütü.....	109
B. Alıcının Mesleki Amaçla Hareket Etmesi Halinde.....	110

1. TBK'nın ve TTK'nın Uygulaması.....	110
2. Üyelik Sözleşmelerindeki Sorumsuzluk Düzenlemelerinin Akıbeti	115
a. Sözleşmenin Tabi Olduğu Ülke Hukukunun Belirlenmesi.....	115
b. Sorumsuzluk Düzenlemesinin Genel İşlem Şartı Olarak Nitelendirilmesi.....	116
c. Sorumsuzluk Düzenlemesinin Genel İşlem Şartı Olarak Nitelendirilmesinin Sonucu	118
V. "GÜVENLİ LİMAN" SAVUNMASI	119
A. E-Ticaret Kanunu'ndaki Aracı Hizmet Sağlayıcı Kavramı.....	119
B. "Güvenli Liman" Savunmasının Kapsamı	120
1. Genel Olarak.....	120
2. Hukuka Aykırı İçeriğin Yayımdan Kaldırılması Yükümlülüğü.....	128
3. E-Ticaretteki Gelişmelere Paralel Olarak Ortaya Çıkan Sınırlamalar	131
a. Aracı Hizmet Sağlayıcıların Rolündeki Değişim	131
b. Çevrimiçi Pazaryerlerinin Aktif -Pasif Aracı Olarak Nitelendirilmesi.....	136
C. Türk Hukuku Değerlendirmeleri	140
D. Karşılaştırmalı Hukukta.....	144
1. Genel Olarak.....	144
2. L'Oréal v. eBay Kararı.....	145
3. Élite Taxi v. Uber ve Star Taxi v. Budapeşte Belediye Meclisi Kararları.....	146
4. Airbnb Kararı.....	149
5. Coty v. Amazon Kararı	149
VI. TÜRK HUKUKUNDA AYIP HALİNDE ALICININ HAKLARI ve ZAMANAŞIMI.....	151
A. Ayıp Halinde Alıcının Hakları.....	151
1. Genel Olarak.....	151

2. Satış Bedelinden İndirim Talep Hakkı	153
3. Ücretsiz Onarım Hakkı	154
4. Satılanın Ayıpsız Misli ile Değiştirilmesini İsteme Hakkı.	155
5. Dönme Hakkı.....	157
a. Genel Olarak Sözleşmeden Dönme Hakkı	157
b. Satılanın Ayıplı Olması Nedeniyle Sözleşmeden Dönme Hakkı.....	160
6. Tazminat Talep Hakkı	163
B. Zamanaşımı Süreleri	164
VII.AYRIKSI BİR DURUM : SOSYAL MEDYA PLATFORMLARI	169
A. Genel Olarak	169
B. Sözleşmenin Tüketici İşlemi Olup Olmadığı.....	172
C. Fikri Mülkiyet Bakımından Değerlendirme	174

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇEVİRİMİÇİ PAZARYERLERİNİN SÖZLEŞME DIŞI SORUMLULUĞU

I. ÜRETİCİ OLARAK	181
A. Türk Hukukunda	181
1. Alıcının Tüketici Olması Halinde	183
a. Ayıplı Mal Yönetmeliği	183
i. Ayıplı Mal Yönetmeliğinin Uygulanabilirliği	183
ii. İmalatçı/Üretici Kavramı.....	186
iii. İmalatçı/Üreticinin Sorumluluğunun Koşulları....	186
iv. Sorumluluktan Kurtuluş İmkanları.....	188
b. Çevrimiçi Pazaryerlerinin Ayıplı Mal Yönetmeliği Uyarınca Sorumluluğu.....	190
2. Alıcının Mesleki Amaçla Hareket Etmesi Halinde.....	191
a. ÜGTDK.....	191
i. Genel Olarak.....	191
ii. İmalatçı/Üretici Kavramı.....	191

iii. Dağıtıcı Kavramı	192
iv. Ürün ve Uygunsuz Ürün Kavramı	192
v. İmalatçı/Üreticinin ve Dağıtıcının Sorumluluğunun Koşulları	195
vi. Sorumluluktan Kurtuluş İmkanları.....	197
b. Çevrimiçi Pazaryerlerinin ÜGTDK Uyarınca Sorumluluğu.....	198
B. Karşılaştırmalı Hukukta.....	201
1. ABD Hukukunda	201
a. Genel Olarak.....	201
b. Bolger v. Amazon Kararı.....	203
c. Loomis v. Amazon Kararı.....	205
2. AB Hukukunda.....	208
II. ORGANİZASYON BÜNYESİNDE ADAM ÇALIŞTIRAN OLARAK.....	214
A. Organizasyon Sorumluluğu	214
1. Hukuki Niteliği.....	214
2. Kapsamı.....	224
B. Çevrimiçi Pazaryerlerinin Organizasyon Sorumluluğu.....	229
C. Organizasyon Sorumluluğunun Önleme Amacına Etkisi	231
III. ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN ALDATMASI (HİLESİ) NEDENİYLE	233
IV. HAKLI GÜVENİN BOŞA ÇIKARILMASI NEDENİYLE.....	235
A. Genel Olarak	236
B. Çevrimiçi Pazaryerlerinin Güvenin Boşa Çıkarılması Nedeniyle Sorumluluğu	244
SONUÇLAR	253
KAYNAKÇA.....	257